

PULMAN XT Training Workshop, Veria-Yunanistan, 12-17 Nisan 2003

Sevin Sezgin *

Geçtiğimiz yıl yaz aylarında konuşulmaya başlayan, “PULMAN Public Libraries Mobilising Advanced Networks (Gelişmiş Ağların Öncüsü Halk Kütüphaneleri)” Projesi ile 16-19 Kasım tarihleri arası, Ankara’da yapılan bir seminerde tanıştık. Önceden elimize ulaşan “İlkeler Kitabı”nı okudukça halk kütüphanelerinin toplumların neresinde olduğunu, ülkemizdeki halk kütüphaneleriyle karşılaştırarak anlama fırsatını bulduk.

Halk kütüphaneleri bir toplumun yaşamında son derece önemli olan “Yaşam Boyu Öğrenme İlkesi” gerçekleştirilmesinde en büyük payı olan demokratik kuruluşlardır. Demokratiktirler; çünkü, dil, din, ırk, yaş, cinsiyet ve meslek ayrımı yapmaksızın herkese açıktırlar. Böylesi bir amaçla çalışan bu kütüphanelerin, bilgiyi yayacak ve her kesimin ayağına götürebilecek bir yapıya kavuşmaları da ulaşılabilecek en büyük hedef olmalıdır.

12-17 Nisan 2003 tarihleri arasında, Yunanistan, Veria’da yapılan, “PULMAN XT Training Workshop”a, Ankara Adnan Ötügen İl Halk, İzmir Atatürk İl Halk, İstanbul Üsküdar Şemsi Paşa İlçe Halk Kütüphanelerinden ve Kütüphaneler Genel Müdürlüğü’nden dört kütüphaneci arkadaş katıldık. Amaç, PULMAN ilkelere uygulayan ve bunun için Avrupa Birliği’nden destek alan bir ülkedeki uygulamayı görmektir.

Önce Yunanistan’da kütüphane ve kütüphanecilik olgusundan söz etmek istiyorum.

Yunanistan’da halk kütüphaneleri yasal konumları, yönetim sorumlulukları ve hedef gruplarına göre üçe ayrılmaktadır:

- a- Yerel yönetimler tarafından desteklenen ve onların sorumluluğu altında olan kütüphaneler,
- b- Milli Eğitim Bakanlığınca desteklenen halk kütüphaneleri
- c- Yine Milli Eğitim Bakanlığınca desteklenen çocuk kütüphaneleri.

Yunanistan’da biri ulusal olmak üzere 46 halk kütüphanesi bulunmaktadır. 28’i merkez kütüphane olarak tanımlanır. PULMAN Projesi’nin uygulandığı Veria Halk Kütüphanesi de, Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı kütüphanelerden biri-

* Sevin Sezgin, İzmir Atatürk İl Halk Kütüphanesi’nde kütüphanecidir.

sidir. 50.000 nüfuslu küçük bir ilçe olan Veria'daki kütüphane, PULMAN Projesi kapsamında Yunanistan'ın en gelişmiş kütüphanesi olmuştur. Bu görünüm projenin etkinliğini göstermek açısından son derece önemlidir. En son teknolojiyle donatılmış ve bir mükemmeliyet merkezine dönüşmüştür. Altı bilgisayarla Internet hizmeti veren kütüphanede, 70.000 kitabın 25.000 tanesi elektronik ortamdadır. Kütüphanenin 15.000 aktif üyesi vardır. Bu, hizmet kalitesinin halkın tutumunu nasıl etkilediğini gösteren bir ölçüttür.

Kütüphanecilik eğitimi Yunanistan'da 25 yıllık bir geçmişe sahiptir ve meslek olarak iyi anlaşılmamıştır. 1961 yılında "Atinalı Genç Kadınlar Hıristiyan Toplumu" ilk organize kütüphane programını kurmuştur. Daha sonra 1977'de, Atina'da "İleri Teknoloji ve Profesyonel Eğitim Merkezi" içinde ilk "Devlet Kütüphanesi Bilim Okulu" kurulmuştur. 1981'de ikincisi Selanik'de açılmıştır. 1983'de her iki kütüphane okulu yüksek öğrenim sistemi içerisinde yer alarak teknolojik enstitü seviyesine yükseltilmiştir. Mezuniyet sonrası resmi eğitim programları olmadığından birçok kütüphaneci lisansüstü eğitimleri için yurtdışına gitmektedir. Yakın zamanlarda, (1993-1994) İyonya Üniversitesi'nde Arşiv ve Kütüphane Bilim Okulu adı ile yeni bir kütüphanecilik okulu açılmıştır.

Yukarıda özetlediğim gibi, Yunanistan'da kütüphanecilik biliminin tarihi bizlere göre oldukça yenidir. Halk kütüphaneleri bu süreçte çok fazla gelişmemişlerdir. Ancak, PULMAN Projesi'ni uygulayan Veria Halk Kütüphanesi'ni bu genellemenin dışında tutmak gerekmektedir.

Yeni tip halk kütüphanelerinde, düşünce sınırlarımızı aşan ve toplumun her kesimine erişimini sağlamak için yapılan çalışmaların, bir gün amacına ulaşacağına hiç kuşumuz yok. Seminerde ele alınan konular bizim önümüzü daha iyi görmemizi sağladı.

Veria'daki seminerde, gün gün aşağıdaki konu başlıklarında eğitim aldık :

- Halk kütüphaneleri hizmetleri ve web siteleri,
- Web sitelerinin gelişimi, kullanıcı ihtiyaçları üzerine odaklanması,
- Akademik kütüphanelerde elektronik içerik,
- Bir araç olarak kütüphane web sitelerinin bilgi kaynağı olarak kullanılması,
- Elektronik hizmetler ve müzik koleksiyonları.

Bunların yanı sıra, bazı özel kütüphanelerin de tanıtımı yapıldı. Örneğin, Goethe Enstitüsü kütüphanesi gibi.

Kütüphaneler, son yıllarda gelişen teknolojiye paralel olarak gelişirken, böyle bir kütüphane sistemi içinde doğaldır ki, kütüphanecilerin de rolü ve sorumluluğu artmıştır. Yeni tip kütüphaneci, kütüphanesinin kaynaklarını iyi tanıyan, in-

san ilişkileri en üst düzeyde olan, teknolojiyi iyi bilen, çevresini ve dünyayı tanıyan, yaratıcılığını, zekasını ve kişiliğini en iyi şekilde kullanabilen kişiler olmalı ve işini gerçekten sevmelidir.

Neler yapabiliriz? Ülkemiz için yapılacak çok ödevler var. Öncelikle,

- Toplumun bilgi gereksinmelerine yanıt verecek bir politika yaratmak,
- Toplumun her kesimine (örneğin yaşlılara, engellilere, işsizlere v.b.) ulaşmak ve bilgiyi götürmek, başta Internet olmak üzere, her türlü aracı kullanarak okumayı özendirmek, bilgi toplumunun oluşumuna yardımcı olmak,
- E- eğitim potansiyelini tam olarak kullanmak,
- Okullarla işbirliği yaparak çocukların ve gençlerin ihtiyaçları doğrultusunda eğitim programları hazırlamak,
- Kütüphanecileri ve kütüphane çalışanlarını eğitmek için sık sık, hem yerel, hem ulusal bazda kurslar, eğitim seminerleri düzenlemek.

Şu anda PULMAN Projesi kapsamında pilot bölge seçilen İzmir İl Halk Kütüphanesi, Ankara Adnan Ötügen İl Halk Kütüphanesi ve İstanbul Orhan Kemal İl Halk Kütüphanesi'nin de donanımlarının öncelikle tamamlanarak Veria gibi bir teknoloji merkezine dönüşmesinin sağlanması en büyük dileğimizdir.

Bu konuda çalışanların ve kütüphanecilerin gereksinim duydukları gerek teknik, gerek dil bakımından gelişmelerini sağlayacak programlar yapılmasının ve başka ülkelerdeki gelişmeleri yerinde görmeleri sağlanarak bilgi ve becerilerinin artırılmasının kütüphaneciliğimiz ve kütüphaneciler açısından yararlı olacağı düşüncesindeyiz.